

ÀFIHÀN IPÒ ỌGBÌN BÁÓTÉÈKÌ ALÁDÀÁ ÑLÁ LÁGBÀÁYÉ: 2010

Lati ọwó Clive James, Olùdásílè ati Alága ISAAA

ỌGBÌN BÁÓTÉÈKÌ (BIOTECH) GBÈRÚ KOJÁ BILIỌNU KAN SARÈ ILÈ

Odún 2010 jé àjòdún kẹèédögún eyi tí a sọ ọgbìn di ti olókowò, ìyen odún 1996 sí 2010. Àpapò sarè oko lati odún 1996 sí 2010 ju bílìonù sarè lọ (eyi tó şe déédé pèlu àpapò ilè Amerika tabi China tó fè pupo), tí ó şe àfihàn rè gbangba pé awọn ohun ọgbìn ti fidíí múlè bayii.

Ìdàgbà eyi tí a rí nipa sarè ilè ní irlópo métadinláàádórùn-ún láàrin odún 1996 sí 2010, eleyii tó mú kí ọgbìn baotẹ́ki (biotech) di ọnà ijnlè tó yára gbilè jùlò ninu ìtàn işe àgbè lode òní.

Ìdàgbà tó lagbara ìdá méwàá ninu ogórùn-ún ní odún 2010 eyi tó dé miliönú mejidinláàádóje sarè – pàápàá, miliönú mérinla tó fi pò sí i jé eyi tó pòjù şikejì láàrin odún mèyèdögún. “Sarè ilè” pò sí i lati ọgósàn-án miliönú sarè ní odún 2009, sí igba lé márùn-ún sarè ní odún 2010, eyí tí í şe àfikún ìdá mérinla ninu ogórùn-ún, tabi miliönú mèyèdögbòn miliönú sarè”.

Iye orile-èdè tí ní şe ọgbìn baotẹ́ki (biotech) gbéra sọ sókè sí mókàndínlögbòn, lati mèyèdögbòn ní odún 2009 – fun ığbà àkókó, ọkòdòkan awọn orile-èdè méwàá àkókó gbin ọgbìn miliönú sarè. Ó lé diẹ ní ìdajì gbogbo eniyan lágbàáyé, ìyen ìdá mérinléláàádóta tabi biliönú mérin eniyan, ni wón ní gbé ninu awọn orile-èdè mókàndínlögbòn tí ní gbin ọgbìn baotẹ́ki (biotech).

Àwọn orile-èdè titun miiran, Pakistani, Myanmar and Sweden, ni wón sọ pé awọn gbin ọgbìn baotẹ́ki (biotech) fun ığbà àkókó ní odún 2010, bákan naa ni Germani tún bérè sí gbin ọgbìn yíí padà. Ninu awọn orile-èdè mókàndínlögbòn tí ní gbin ọgbìn baotẹ́ki (biotech) yíí ní odún 2010, mókàndínlögún jé awọn tó şesè ní dide sókè, méwàá jé awọn tó ti dàgbà sókè; láfikún, ọgbòn miiran kó èso baotẹ́ki (biotech) wólé, eyi tó mú kí gbogbo orile-èdè tí ó gba lílo ọgbìn baotẹ́ki (biotech) layè jé mókàndínláàádóta, yálà fun gbígbìn tabi lati kó wólé; ìdá márundínlögórín ninu ogórùn-ún eniyan tó wà láyé ló ní gbé ninu awọn orile-èdè mókàndínláàádóta yíí.

Ní odún 2010, awọn àgbè bíí miliönú mèyèdögún ati mérin ló gbin ọgbìn baotẹ́ki (biotech) – tó jé pé ó lé ní ìdá àádórùn-ún ninu ogórùn-ún, tabi miliönú mérinla ó lé mérin, jé àgbè tí kò lówó ní awọn orile-èdè tó şesè ní dide; iye awọn àgbè tó ní jé anfaani ninu rè kò ní àrídájú nitorí ipa anfaani to jeyo lati ọgbìn baotẹ́ki (biotech) sí ọgbìn àdáyébá. Ó yanilenu pé lati odún 1996, awọn kákiri àgbáyé ní şe ıpinnu miliönú ogórùn-ún funra wón lati gbin ọgbìn baotẹ́ki (biotech) sí i lódodún kan, nitorí èrè/anfaani pupo tó wà nibè. Awọn orile-èdè tó şesè ní dide gbin ìdá méjìdínláàádóta ọgbìn baotẹ́ki (biotech) ní odún 2010, tí yóo sì ju sarè ti awọn orile-èdè tó ti dàgbà lọ kó tó di odún 2015. Ìdàgbàsókè baotẹ́ki (biotech) ní yára gbilè ní awọn orile-èdè tó şesè ní dide, eyi tó jé ìdá métàdínlögún ninu ogórùn-

ún tabi miliouṇu mewàá ó lémeji, sí ìdá márùn-ún ninu ogórùn-ún tabi miliouṇu mèta ó lé mejo sarè ní awon orile-èdè tó ti dàgbà.

Awon orile-èdè márùn-ún àkókó ninu ọgbìn baotéeki (biotech) ninu awon orile-èdè tó şesè ní dide ni China, India, Asia, Brasil ati Argentina, ní agbòn Latin Amerika, ati ilè Gúsù Afrika (South Africa) ní agbègbè Afrika. Ilè Brazil tó jé ेro fun ìdàgbàsókè ní agbègbè Latin Amerika, mú ìdàgbàsókè bá sarè ọgbìn baotéeki (biotech) ju orile-èdè miiran lò lágbàáyé – miliouṇu mèrin sarè ló fi pò sí i.

HIGHLIGHTS

Global Status of Commercialized Biotech/GM Crops: 2010

Lati ọwó Clive James, Olùdásílè ati Alága ISAAA

Biotech Crops Surge over 1 Billion Hectares

Ní ilè Australia, ọgbìn baotéeki (biotech) tún gbéra so léyìn òdá pèlu ìdàgbà olódoodún ìdá mérìnlélóngósàn-án lati dé sarè ọtálélégbèta ó dín méje (653). Ilè Burkina Faso ni ilè keji tó ní ìdàgbà olódoodún sarè tó jé ìdá mérìndínláàádóje, pèlu àwọn àgbè tó jé egbèrún lónà ogórin (80,000) tí wọn gbin ọgbìn ọtálérúgba sarè tímí se déédé ìdá mérìndínláàádórin ninu ogórùn-ún. Ní ilè Myanmar, awon àgbè alábódé egbèrún lónà ọrìnlélóngodún (375,000) lò gbin egbèrún lónà igba ó lé àádórin sarè òwú, eyi tímí se déédé ìdá ogórin dín márùn-ún ọgbìn tímí a se fun gbogbo òwú tímí a gbin ní ilè naa. Ní orile-èdè India, fun ọdún kèsàn-án, ìdàgbà ní tesiwaju pèlu awon àgbè miliouṇu mèfa ó lé mèta tímí wọn gbin òwú sarè miliouṇu mésàn-án ó lé mèrin, eyi tó jé bímí ìdá mérìndínláàádórin-ún. Awon ilè Mexico se àṣeyorí ninu idanwo àkókó pèlu ọgbìn àgbàdo lónà ịgbàlode ti baotéeki (biotech).

Àwọn orile-èdè méjo ti ilè Europu gbin àgbàdo tabi Amflora, eyi tímí àjò Yeuropu şesè fi ọwó sí. Ifowósí àkókó fun gbígbín ní ọdún mètalà nínú àjò Yeuropu ni eyi. Fun ịgbà àkókó, ọgbìn ịgbàlódé yíí kó odindi ìdá Àádófà ninu biliouṇu kan ati ààbò sarè ilè fun ọgbìn lágbàáyé; ìdá àádóta ninu ogórùn-ún ilè fun ọgbìn lágbàáyé lò wà ní awon orile-èdè mókàndínlóbò tímí a tímí gbin awon ọgbìn baotéeki (biotech) nínú ọdún 2010.

Sitaaki jé ọkan pataki ninu àbùdá ọgbìn ịgbàlódé baotéeki (biotech)- orile-èdè mókànlá ló gbin ọgbìn yíi pèlu tímíetí ní ọdún 2010, orile-èdè tó şesè ní dide méjo sì wà lára wọn- miliouṇu mejileogbo lé mejo sarè tabi ìdá mejileogun ninu ogórùn-ún ninu gbogbo miliouṇu méjìdínláàádójo sarè ilè ni a sitaaki ní ọdún 2010. Lati ọdún 1996 dé 2009, ọgbìn ịgbàlódé baotéeki (biotech) lówó sí ipèsè Ounje ati Àyípadà Ojú-ojó nipa mímú kí ọgbì pò sí i ati sísé àfikún sí iye nìkan pèlu biliouṇu márùnlélóngóta owó ilè Amerika, eyi tó pèsè àyíká tó dára sí i, nipa sísé àfipamó kilogiramu òògùn ipakòkòrò ; ní ọdún 2009 nìkan ìdinkù wà ninu aféfè/ééfin ẹngìnì pèlu biliouṇu kilogiramu, eyi tó tímí kí a kó mòtò miliouṇu mejo kuro loju ọnà, tímí a sì pa àyíká mó nipa sísé ịràpadà miliouṇu marundinlogorin sarè ilè; tímí yóò sì se iranlöwò lati dín òṣì kù fun awon àgbè kékééké tó jé miliouṇu mèrinla lé dié tímí wọn wà lára awon tó kúṣèé jù lágbàáyé. Ó tó

àkókò funìgbésè kiakia fun ìlànà tó dínwó tó si dí àkókò kù, eyi tó gúnmó. Eyí tó múnádóko ṣugbọn tí kò nira fun awọn orilè-èdè tó sèṣè ní dìde bò. Iye tí wóró èso ìgbàlódé baotẹ́eki (biotech) lágbàáyé jé bilioūnu mōkanla lé meji owó ilè Amerika ní ọdún 2010, ninu eyi tí àgbàdo aládàá nla, èwà soya, ọgbìn wóró, ati òwú jé bilioūnu lona ọgórùn-ún kan àbò owó ilè Amerika (\$150 billion) lódún kan. Ojó iwaju rẹ dára ó si wúni lori fun ọdún marùn-ún tó wà niwaju: àgbàdo tó lára gba iyà ọdá ninu ọdún 2012; ìrèṣì ní 2013; ati ìrèṣì ìgbàlódé kó tó di ọdún 2015 nigba tí àfojúsùn wà fun ịdàgbàsókè, lati lè fun awọn bilioūnu kan alaini nínú ịdílé tó ní ìrèṣì, ní agbègbè Asia níkan. Awọn ọgbìn ìgbàlódé yílè kópa tó lápeṣẹ ré sí ìmúṣe àfojúsùn ịdàgbàsókè kó tó di ọdún 2015, eyí tó wà lati dín ịṣé ati ḥṣì kù sì ịdajì bó ẹ̀ sè wà báyìí, nipa jíjé kí gbígbìn ọgbìn rú gógo sí i nípa ṣíṣe àmúlò àbá àgbáyé kan tí a gbé kale lati fi ọlá fun ohun àjogúnbá tí Baba ịsàlè àkókó fun ẹgbé ISAA, tí ó tún gba àmì ẹyé àgbáyé fun Alaafia nnì, Norman Borlaug, fi silẹ, ẹni tó gba eniyan bilioūnu kan kale lówọ ebi.

Àlàyé lékùnúnréré wà ninu ISAA apá kejilelogoji (42) eyi ti a mò sí "Global Status of Commercialized Biotech/GM Crops:2010", lati ọwó Clive James. Fun àlàyé kíkún sí i, jòwó lọ sí <http://www.isaaa.org> or Kàn sí ISAAA Africenter +254204223618 tabi kòwé ayára-bí-àṣá sí africenter@isaaa.org.